

24.09.2015

Olje- og energidepartementet

Høringsnotat

Forslag til endring i forskrift om elsertifikater

1. Høringsnotatets hovedinnhold

Dette notatet redegjør for Olje- og energidepartementets forslag til endringer i forskrift 16. desember 2011 nr. 1398 om elsertifikater (elsertifikatforskriften). Forslaget til forskriftsendringer er en oppfølging av lov 19. juni 2015 nr. 79 om endringer i lov om elsertifikater (første kontrollstasjon). Loven trer i kraft 1. januar 2016. Høringsnotatet inneholder også enkelte endringer som følge av endringer i forskrift av 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netttjenester (MAF). I tillegg foreslås noen presiserende endringer i elsertifikatforskriften.

Endringene gjelder elsertifikatforskriften § 3 om definisjoner, § 6 om søknad om godkjenning, § 9 om krav til produksjonsanlegget, § 11 om særlige krav for godkjenning av varig økning av produksjonsevnen, § 14 om rapportering ved utstedelse av elsertifikater, § 15 om bestemmelser om målesystem, § 16 om bestemmelser om måledata og korreksjonsfaktor, § 19 om beregningsrelevant mengde elektrisk energi og § 27 om annullering av elsertifikater.

Norge og Sverige har siden 1. januar 2012 hatt et felles marked for elsertifikater. Grunnlaget for dette samarbeidet er nedfelt i Avtale mellom Kongeriket Norges regjering og Kongeriket Sveriges regjering om et felles marked for elsertifikater av 29. juni 2011, jf. Prop. 5 S (2011–2012). Avtalens artikkel 8 fastsetter at den første kontrollstasjonen for det felles elsertifikatmarkedet skal finne sted innen utgangen av 2015. En kontrollstasjon innebærer gjennomføring av felles utredninger og drøftelser mellom landene om blant annet behov for endringer eller justeringer i regelverket om elsertifikater. Beslutninger som berører vesentlige rammebetingelser for elsertifikatmarkedet skal fortrinnsvis gjøres ved kontrollstasjoner.

2. Forslag til endring av forskrift om elsertifikater

2.1. Endringer som følger av Prop. 97 L (2014-2015) Endringer i lov om elsertifikater (første kontrollstasjon)

Lov 19. juni 2015 nr. 79 om endringer i lov om elsertifikater (første kontrollstasjon) trer i kraft 1. januar 2016. Enkelte lovbestemmelser som har blitt endret, er gjengitt i elsertifikatforskriften. Endringene i elsertifikatloven krever følgende endringer i elsertifikatforskriften.

Overgangsordningen under elsertifikatordningen utvides til å omfatte alle vannkraftverk som har hatt byggestart etter 1. januar 2004. Forskriften § 9 første ledd bokstav b endres dermed til å omfatte vannkraftverk som har hatt byggestart etter 1. januar 2004. Forskriften § 9 første ledd bokstav b annet punktum oppheves.

I henhold til endring av elsertifikatloven § 8 tredje ledd, og som nevnt i Prop. 97 L (2014-2015), innføres det en frist for når anlegg i overgangsordningen kan søke om elsertifikater. Søknadsfristen settes til 1. april 2016 og reguleres i forskriften § 6 ved et nytt tredje ledd.

Forskriften § 9 annet ledd bokstav b fastsetter en sluttdato for når produksjonsanlegg må settes i drift. Denne sluttdatoen er i loven utvidet med ett år, fra 31. desember 2020 til 31. desember 2021.

Forskriften § 9 annet ledd bokstav b endres i samsvar med loven.

For produksjonsanlegg hvor deler av anlegget settes i drift innen 31. desember 2021 og resten av anlegget settes i drift etter 31. desember 2021 vil kun den delen av anlegget som er satt i drift innen 31. desember 2021 kvalifisere for rett til elsertifikater. Produksjon som settes i drift etter 31. desember 2021 kvalifiserer ikke for rett til elsertifikater. Dette kan for eksempel gjelde en vindkraftpark som består av flere vindmøller. Slike produksjonsanlegg vil få en tildelingsfaktor mindre enn 1 når hele anlegget er satt i drift. Tildelingsfaktoren settes da på bakgrunn av hvor stor andel av den totale produksjonen som ble satt i drift innen 31. desember 2021. For å tydeliggjøre at det bare utstedes elsertifikater for den delen av produksjonsanlegget som er satt i drift innen 31. desember 2021 foreslås dette presisert i forskriften § 9 nytt tredje ledd.

Forskriften § 19 fastsetter elsertifikatplikten omfang. Som nevnt i Prop. 97 L (2014-2015) pkt. 4.3.5 skal kraftforbruk i raffinerier fritas fra plikten til å kjøpe elsertifikater. Muligheten for å søke om fritak for elsertifikatplikten etter forskriften § 19 tredje ledd utvides som følge av dette til å omfatte virksomheter som faller innenfor Norsk standard for næringsgruppering (SN2007) 19.2.

2.2. Bestemmelser om måling og rapportering

Departementet foreslår enkelte endringer i elsertifikatforskriften §§ 14 til 16, som følge av behov for presiseringer basert på erfaring med elsertifikatregelverket, og som følge av endringer i forskrift 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netttjenester (MAF). I sistnevnte vedtok NVE den 10. mars 2015 endelig forskriftstekst knyttet til nordisk regulerkraftavregning (NBS). Blant forskriftsendringene var en ny bestemmelse § 3-4 om måling av netto produksjon.

Det gjøres særlig oppmerksom på at endringene i MAF kan få betydning for utformingen av elsertifikatforskriften. NVE vedtok i forskrift 10. juni 2015 nr. 621 å utsette ikrafttreddelsen av § 3-4 om måling av netto produksjon til 1. januar 2016. NVE har i en tilleggshøring bedt om innspill og kommentarer til ny § 3-4. Forslaget her er basert på at NVEs vedtatte forskrift opprettholdes, med de endringer som er foreslått i tilleggshøringen.

Forskriften § 14 første ledd henviser til MAF § 5-4, som blir opphevet når Elhub settes i drift, jf. forskrift av 12. juni 2015 nr. 705 om endring i forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden

ved kraftomsetning og fakturering av nettjenester. Departementet foreslår derfor å oppheve henvisningen til denne konkrete bestemmelsen og i stedet ha en generell henvisning til MAF. For å presisere hvilke måledata som skal sendes avregningsansvarlig foreslår departementet å erstatte begrepet "måledata" med "avregningsdata".

For å gjøre oppbygningen i forskriftsteksten mer logisk, gjøres en redaksjonell endring i form av at forskriften § 14 annet ledd flyttes ned til nye § 14 tredje ledd og gjeldende § 14 tredje ledd flyttes opp til nye § 14 annet ledd. I nye § 14 annet ledd erstattes begrepet "avregningsdata" med "måledata" for å tydeliggjøre at det ikke kun er data som inngår i balanseavregningen det skal utstedes elsertifikater for. Videre foreslås en presisering som fastsetter hvilke regler som skal følges ved innrapportering av måledata som ikke sendes inn av nettselskap som avregningsdata.

Forskriften § 15 endres ved at departementet foreslår at henvisningen til MAF § 3-3 syvende ledd oppheves og erstattes med en presisering om at det skal være timesmåling for hvert enkelt produksjonsanlegg for at det skal kunne utstedes elsertifikater. I tillegg foreslår departementet en presisering i forskriften § 15 som fastsetter at all innrapportering av måledata som ligger til grunn for utstedelse av elsertifikater, herunder innrapportering foretatt av tredjepart, skal følge de samme kravene til måledata som stilles til nettselskap etter MAF § 3-10. Med "innrapportering foretatt av tredjepart", menes profesjonell og uavhengig tredjepart, samt at aktøren må tilby denne tjenesten som en del av sin virksomhet. Det kan for eksempel være et nettselskap.

Departementet foreslår å flytte definisjonen av nettoproduksjon i § 16 første ledd andre punktum til § 3 bokstav i, ettersom definisjoner systematisk sett hører hjemme i denne bestemmelsen. NVE har vedtatt en ny § 3-4 i MAF med ikrafttredelse 1. januar 2016 som innebærer at netto produksjon også skal legges til grunn for hva som skal rapporteres som avregningsdata. Begrepet «netto produksjon» er definert i MAF ny § 3-4 tredje ledd. For produksjon av kraft som eventuelt ikke omfattes av MAF vil det fortsatt være nødvendig med en bestemmelse i elsertifikatforskriften som presiserer hva grunnlaget for utstedelse av elsertifikater skal være. For at det skal være samsvar mellom definisjonene av «netto produksjon» i elsertifikatforskriften og i MAF foreslår departementet to språklige endringer i ny § 3 bokstav i): Ordene «målt på generatorklemme» endres til «referert til generatorklemme». Dette vil tydeliggjøre at det ikke er et krav at produksjon må være målt på generatorklemmen for at den skal gi rett til elsertifikater. I tillegg tilføyes ordene «eller tilsvarende» etter «generatorklemme». NVE har gitt uttrykk for at denne tilføyelsen vil gjøres også i den vedtatte MAF § 3-4 tredje ledd før ikrafttredelse; se NVEs høringsdokument 11/2015. Bakgrunnen for tilføyelsen er at bestemmelsene også anvendes overfor annen produksjonsteknologi som ikke benytter generator i sin produksjon av elektrisk energi, eksempelvis solenergianlegg.

I henhold til forskriften § 16 første ledd skal energi brukt til pumping av vann til magasiner trekkes fra målt produksjon. Dette håndteres i dag av registeransvarlig. Departementet ser det som

hensiktsmessig at denne praksisen videreføres og forslår at det i forskriften § 16 første ledd presiseres at slik fratrekk håndteres av registeransvarlig.

NVE sendte i juli 2015 ut ny høring vedrørende ny § 3-4 i MAF. Høringsfristen var 1. september 2015 (utsatt til 15. september). Dersom den vedtatte MAF § 3-4 opprettholdes, vil netto produksjon danne grunnlaget for innrapportering av avregningsdata. Departementet foreslår at elsertifikatforskriftens § 16 annet ledd endres, slik at produksjonsanlegg som ikke omfattes av MAF også skal sende inn måledata til avregningsansvarlig basert på netto produksjon. Samtidig presiseres det at korreksjonsfaktoren må være beregnet av en profesjonell og uavhengig tredjepart. Med profesjonell og uavhengig tredjepart menes det at aktøren må tilby denne tjenesten som en del av sin virksomhet. Det kan for eksempel være et nettselskap. Dersom det vedtas at MAF § 3-4 skal referere til brutto produksjon ved generatorklemme endres ikke § 16 annet ledd.

2.3. Øvrige forslag til endringer

Departementet foreslår enkelte mindre endringer i forskriften basert på erfaringer med regelverket siden etableringen av ordningen i 2012.

Forskriften § 9 annet ledd bokstav a fastsetter at produksjonsanlegg må "være bygd i samsvar med konsesjon, konsesjonsvilkår eller forutsetninger for fritak for konsesjonsplikt" for å kvalifisere for rett til elsertifikater. NVE har praktisert bestemmelsen slik at anlegg kan godkjennes for elsertifikater så lenge eventuelle avvik fra konsesjon, konsesjonsvilkår eller forutsetninger for fritak for konsesjonsplikt er rettet opp og anlegget drives i henhold til tillatelse. Anlegg som opprinnelig er bygd i henhold til slike krav, vil ikke lengre kvalifisere for rett til elsertifikater dersom det senere drives i strid med konsesjon, konsesjonsvilkår eller forutsetninger for fritak for konsesjonsplikt. I tråd med NVEs praksis foreslår departementet at ordlyden i § 9 annet ledd bokstav a endres til at anlegget må "være i samsvar med til enhver tid gjeldende konsesjon, konsesjonsvilkår eller forutsetninger for fritak for konsesjonsplikt".

Forskriften § 11 har bestemmelser om særlige krav for godkjenning av varig økning av produksjonsevne. Forskriften § 11 annet ledd annet punktum fastsetter at *"For vannkraft gjelder spesielt at økningen beregnes ut fra et hydrologisk grunnlag fastsatt av NVE."* Det finnes tiltak i vannkraftverk hvor det ikke er relevant å benytte et hydrologisk grunnlag for å beregne økningen. Departementet foreslår derfor at bestemmelsen endres til: *"Der økningen beregnes ut fra et hydrologisk grunnlag bestemmes dette grunnlaget av NVE."* For tiltak der det er relevant å benytte et hydrologisk grunnlag er det fortsatt NVE som bestemmer hvilket grunnlag som skal benyttes.

Forskriften § 19 gir mulighet til å søke om fritak for elsertifikatplikt for enkelte virksomheter som driver kraftintensiv industriell virksomhet. For at fritak fra elsertifikatplikt skal innbefatte det aktuelle

året, foreslår departementet at det i forskriften § 19 fjerde ledd settes søknadsfrist til utgangen av 31. desember .

I henhold til elsertifikatloven § 20 annet ledd skal registeransvarlig foreta selve annulleringen av elsertifikater per 1. april hvert år. I forbindelse med tidligere årsoppgjør har det oppstått usikkerhet om når elsertifikatene må være på konto for å rekke annulleringen. Departementet foreslår derfor at det i forskriften § 27 presiseres at elsertifikater må være på konto per 31. mars hvert år.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser

Forskriften følger opp og klargjør endringer i tråd med Prop. 97 L (2014-2015). Enkelte endringer er kun av redaksjonell karakter. Andre endringer er foranlediget av endring i forskrift 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning, fakturering av netjtjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv (MAF). Eventuelle økonomiske og administrative konsekvenser har blitt vurdert under disse endringene. I hovedsak er det NVEs vurdering at endringene av MAF ikke gir opphav til kostnader av en slik størrelse at de vil ha vesentlige konsekvenser.

Lenker til høringsdokumenter til denne følger nedenfor.

<http://www.nve.no/no/Om-NVE/Lover-og-forskrifter/Forskrifter-pa-horing/Tilleggshoring-om-nettselskapets-ansvar-for-maling-og-rapportering>

<http://www.nve.no/no/Om-NVE/Lover-og-forskrifter/Forskrifter-pa-horing/Tilleggshoring--maling-og-avregning-av-plusskunder-/>